د پتنګانو دره

Download from:aghalibrary.com

پل د رهنما په پله که ږدې، نو هم دیده یې ږده
پټې سترګې پټې خولې په نورو پسې سیوري ځي

(۱)

دا بیت مې د ښوونځي له وخته په ذهن کې دی، هغه مهال یې شاعر را معلوم نه و، خو څو کاله وروسته راته څرګنده شوه چې دا رنګه شعرونه د استاد محمد صدیق پسرلي وي.

د استاد «غزلښ» مې څو ځله لوستی، په هر ځل لوستلو مې یې نوې دنیا موندلې ده، سړ کال چې مې بیا لوست، د ځان لپاره مې ځینې بیتونه په کتابچه کې تر ې ولیکل، وروسته فکر راسره پیدا شو چې راشه کمپیوټر ته یې کړه او د انټرنټ له لارې یې تر دوستانو هم ورسوه...

(۲)

استاد پسرلی دقیق شاعر دی، حکیم شاعر دی، له کلماتو سره یې احساساتي چلند نه دی کړی. دده شعر باید درک شي...

درک د حس تعبیر او تفسیر دی...

د پسرلي صاحب شعر یواز ې په حس کولو باندې نه شو راغږولی.

دده پر شعر، فکر پکار دی.

باید معنا پکې کشف شي؛ ځکه معنا ادراکي شی ده...

استاد سیوري په خبرو راوستي... د تسلې په یوه جمله پسې یې سل ځله په زړه یادونه را چټلي دي... د چنار په وچو لاسو کې یې دعا لیدلې... د حیا په وزرونو یې د رنګونو د الوتلو روایت کړی...

او بالاخره یې شعر لیکلی دی...

اروا یې دې ښاده وي!

مصطفی صفا

۱۳۹۵/۵/۲۰هـ ل

لږ مې مدرسې ته د جلوو چې سر ور ښېرته کړ
پیر د طریقت هم یو ساده ماشوم د حسن ؤ

(غ: ۹۰۰مخ)

چې مینه د انسان یې زړه کې نه شي ځایېدلای
له خدای سره د عشق پوچه دعوا یې یعنې څه؟

(غ: ۳۸۲)

پوه شـوم پسـرلیه د عـزت په لار
سر کې د لښکر ځي علم پټه خوله

(غ: ۲۰۶)

يو حيوان په ټول عالم کې سړی نه شو

دا انسان دی چې په خپله ځناور شي

(غ: ۱۷۶)

نه تنـــها نـالـه مـــو زيـــر او بـــم پـورې تړلې ده

مـينې مو رشته په درســت عالـم پورې تړلې ده

دوه ورځـــې ژوندون دې خـــدايه دلته راکاوه ولې

يوه خـــوا، بله خـــوا يې چې عـــدم پورې تړلې ده

څنګه به عيار کړي له شپو ورځو سره ذهن څوک

هـــره خوشـــحالي يې په يوه غـم پورې تړلې ده

(غ: ۱۲۳۵)

خـدايزده تقاضا به وه د مينې که مـنشا د ناز
بې له کـومه جـرمــه لکه ستوري ځړېدلي يو
هرڅو که سپرليه سر ترپايه اور اوبه کړو عشق
بيا هم لکه شمې خــپلو پښو ته څڅېدلي يو

(غ: ۹۲۱)

هره يوه لحـظه مــې له بايللــو فــرصــتونو نه
دوړه شوه د لارې په اخيستې پل کې پاتې شوه

(غ: ۹۱۴)

ترڅو چې لار وي پاتې د جرس غوندې سپرلیه
فـریاد د سـوي زړه دې تر هـغـو مـه کښوه

(غ: ۱۱۴۳)

ګومان د مـازیګر د ســیوري مــه کـوه په مـا
چـې قــد بــه یې د نــورو په نــګاه کې لویوم
د خـم په پښو کې رغړم که مې کین ووځي له زړه
دا یـو ثـواب په غــپـړه د ګـنـاه کــې لـویوم
په سهوه مې ډبر مـه نیـسه د سـوي زړه مالکه
څـو تـانـدې تجــربـې په اشــتباه کـې لـویوم

(غ: ۸۲۰)

شوخ ماشومان کوربانه باسي د مېلمه له خونې

چې یاد دې راشي اسویلي باسمه ستا له غمه

(غ: ۸۰۴)

مـه وهـه بـېواکه چـیغې، سـر له کانو مه وهه

واوره به خدای ویلې کړي، آبشاره ته به پاته یې

(غ: ۷۹۱)

راغلو له عدمه، خـو په هر قدم

گورو، عدم بیا غېږه پرانیستې ده

(غ: ۷۶۷)

په څه هوس، په کوم هدف، د څه لپاره درومو؟
د هېرې سېمې مسافـــر، په ورکه لاره درومو
په دې ساحل کې مو د ژوند نښانې ونه لیدې
لکــه د بحـــر څــپې بــېرته لــه کناره درومو
لیونې زړونه په پښو کړې د یوې منډې هوس
د بېړبوکی په پله بېـدیا ته چې له ښاره درومو

(غ: ۹۶۲)

چې د ناز سروه مې د سترګو مخ ته ودرېده
له هغه وخته مې په زړه کې وه ولاړه چیغه

(غ: ۹۵۹)

يوه د تسلي جمـــله مې گــوتــو ته رانغــلله
سل ځلې مې ستا يادونه زړه کې را چنلي دي

(غ: ۹۸۴)

تل به لکه شــمه پــښه پر ځای سوځي
څوک مه شه ګمراه په خپلو اوښکو کې

(غ: ۹۶۹)

ژبه مې شوه ګونګه د جلوو بې شمـــېره ژبو ته
زه لکه د سين کانې د شور په منځ کې غلی يم

(غ:۹۶۰)

نه کړي په بې حســو څـه اثر کيسې
خاورو ته يو عـمــر وکړې لمر کيسې
سين له تللــو پرته څه لـــيدلي دي؟
درست عمر يې اورو د سفر کيسې

(غ: ۸۵۴مخ)

په مړينه مې هم نه لوړي اوس زړه ته هوسايي
چــې ژونـد لـکه سـيلاب په اضــطراب تـيروم

(غ: ۸مخ)

ستا لاره به ګوري، د وفا په انتظار به وي

سل ځلې که شنه وانښه زما له ګوره ووتل

(غ: ۷۴۶)

د ژوند پاڼې بې لوســتو اړوم په دغــه فــکر

چې مرګ به د بل فصل ابتدا وي که به نه وي؟

(غ: ۷۳۵)

سکوت د نیمې شپې چې مې په ســر اخیستی دی

آرام مــې لـکه ســین رانــه بســـتر اخیستی دی

(غ:۷۳۲)

یو نفس ژوندون ته څومره لومړ وي

هر پلـو چې ګورو قفس اړښې دی

(غ: ۵۸۳)

د چا د کور مخ ته به ناڅي لکه زړې طاووس

د چا په ګور به ږدي ګلونه په زړه سترې بهار

(غ: ۱۲۴۳)

څه ځای د حیرانۍ نه دی چې ګاز هم اوبه کړي

مـــړو اوښـــکو ته مـــې وګوره آواز هم اوبه کړي

(غ: ۱۲۱۳)

ما ته، تر پرتو کاڼو د لارې دوړې ښې ښکاري
نـه وينـم د پورتـه الــوتلــو زور په تيـرو کـې

(غ: ۹۳۵)

د فوارې په پله مې پيل کړ د غوښتنو سفر
په هر قدم مې بېرته پښو ته رالوېدلی يمه

(غ: ۹۳۱)

وهم د سفر د سين څپې وارخطا کړې دي
ځکه بدرګه ورسره استوم يو څو اوښـکې

(غ: ۹۲۷)

مینه کې چې وکړي څوک اودس په خپلو اوښکو
لمـــونځ يې ادا کـــړي، په ولاړو لکـــه شـــــمه
(غ: ۸۸۹)

شور مې شاته پرېښود چې د ژوند له ښاره ووتم
پټه خـــوله لـــه ښـــاره لکـــه تللـــې لاره ووتم
(غ: ۱۰۴۹)

اوښکې يې مه ګڼه سېلاب شو، د زغم بند يې يووړ
زړه کـــــې تـــناکـــو چـــې د عـــــمـــر لـــه آزاره ژړل
(غ: ۱۰۳۹)

دا تېرى بخښلاى نه شي مينه په درشل د ناز
خپلو بې فکريو ته چې کله د خداى کړه وايو

(غ: ۹۲۲)

خه ښويه آيينه نه يم چې هر خه دې کړم هېر
يادونه دې په زړه باندې کـــــيندلي گـرځوم

(غ: ۹۳٦)

ورک وي چـې تنها وي په اسبابو متکي خلک
چا وې چې پيدا لکــه مېرى سپکې وزرې کړه

(غ: ٦۴۸)

په ســـلو ژبو چې سوســن په بڼ کې پټه خوله ؤ
پوه شوم د خپل ښایست نشه اخلي له ګله ژبه
دومـــره چـــې ژر ژر په هر دم په بله بله اوړي
تــه وا زده کــړې یې له خـــپل خواره وربله ژبه
که روښې اوښــکې دې سپرلیه ترجمانې نه شي
پټـو دردونــو تـه لفظـــونـه لـــري کلــه ژبه

(غ: ۴۴۲)

هیلې زړه ته راشي، خو په شمار یې کله پوه نه شوم
دا وحــشي کــوترې چــې څــو شمــېرې الوتلې وي

(غ: ۵۲۶مخ)

هېر يې کړل سپرلیه ظالمان په موږ
واک چې د مظلوم ګوتو ته ورغی

(غ: ۳۹۹)

د مـراد مـزله تـه هـرځـوک ورنـژدې شو
یو پښتون لکه میخ شوی ټغر پروت دی

(غ: ۷۰)

چې په خپله دې تور کـړی د خـپل آل مخ
اوس د سیوري غوندې منبه په دېوال مخ

(غ: ۵۷۵)

لکـــه آواز د آرزوګانـو په هـــوا درغلـــم
لکه سېلاب بېرته په خپله غاړه وېم جنازه
(غ: ۱۱۰۳)

چې د وینا فرصت یې راکړ حـــیادارو لـېمو
په غلبېل زړه کې مې یوه ګیله هم پاته نه وه
(غ: ۱۰۹۴)

د صـــحرا لوی زړه یې ساتلی شي راز
مجنون چې پټې کړې له ښاره سترګې
(غ: ۱۰۷۶)

سـترګې د ګلـونو مـې سحـر واړه لنـدې لیـدې
دا څـنګه دستور دی چې تر پېښې یې غم وړاندې وي
ځـان ګـنهو یـوازې چـې د مـرګ په پـوله وخـېژو
وبه ګـورو مـوږ نه به هـم زښـته عالـم وړاندې وي

(غ: ۱۲۷۷)

نرم زړونه بویه د لطیف حسن ساتلو ته
ډېر دې آیینې کې د ادا ګلونه وکـرل

(غ: ۸۹۸)

څه سيوري نه يو چې غرمه تللي، مانښام راګرځي
چـې مــو لــه چــا زړه لټېدلی لکه ساه تللي يو

(غ:۱۲۵۲)

که خوښ يو که ناخوښ يو ورسره شاربو به اړ يو
چــې غــاړې ته راولــوېـده تر ګـــوره زنـدګي

(غ: ۱۲۴۹)

دنـيا او عقـبا دواړه وي پرتې پوله پر پوله
خو دومره لږ واټن هم د کلونو مزل غواړي

(غ: ۱۲۶۱)

ژوند څه ؤ؟ پس له عمره ایله اوس دومره شوم پوه

چـې اخـیستې مـې پـه خـپلو اوږو خپله جنازه وه

(غ: ۵۵۵مخ)

خیر که آباد نه شوم، مه مې کړې په خوله د بل

چېرته د پسه خپله ساه، چېرته د قصاب پوکل؟

(غ: ۳۴۲)

سـپرلـیـه داسـې غـلط بینـو رانـه ورکـه کـــړه لار

کوم چې پېریان ورته ښکارېږي، خو انسان نه وینې!

(غ: ۲۸۹)

يعقوب که په خپل زوی پسې شو ړوند عجبه نه ده

کـيسه کـوه د هــغه چـــې ولــس پســـې ړندېـږي

(غ:۱۱۲۲)

پټه خوله فرياد د زړه د زړه غوږونه ښه اوري

سوي نفــسونه مې هم ســټې جرسونه دي

(غ: ۱۱۱۰)

څاڅکي د باران نه يو چې سيل شو، ځو

ســتا په لــوري خـوند کـوي تنــها سفـر

(غ: ۱۲۸٦)

څو بلې شمې به تړې وبوټېږي
د تا په غـــولي کـه يـو پل وکرم
(غ: ۱۲۶۲)

ښايي له خـــاورو يې تر حشره زقوم وبوټوي
که مې له ځانه سره يوسم گور ته دا غمونه
(غ: ۴۵۰)

تشه دعا چې عمل نه وي غـولـول دي د ځان
د چـنار پاڼو گـورئ وچ کـړل په دعـا لاسـونه
(غ: ۱۱۳۳)

ژوند یوه پېچـلي مـعما وه، مـرګ يـې بلـه غـوټه
نه څوک د مينې په راز پوه شو، نه په راز د حسن

(غ: ۸۰۸)

درست عمر مې غم نه دی سړېدو ته زړه ورکړی
بيا هـــم لکـــه دېـوال د بټې خـــام پـاتـه يمه

(غ: ٦٧٨)

له ځانه وتای نه شم، چا ته ورشـم، چـــېرته لاړ؟
درست عمر په خپل زړه کې د آرزو پلونه وهم

(غ: ۱۱۴۸)

ته د اســـتغنا ســـما او زه د تمـــنا دنيـــا

نه پوهيږم خدايزه چې په څه سره ملګري يو؟

(غ: ۲۴۸)

مـی مـــګر غـــمونه زمـــوږ پاک په غاړه واړوي

سپل شي يو جهان خلی خاشاک په غاړه واړوي

(غ: ۷۰۳)

پردېسی چې وچه پاڼه د خزان کړم

جـنازه مې مـګر باد په اوږو واخلي

(غ: ٦٩٨)